

ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΕΙΟ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ

Ένας «πακτωλός» χρημάτων που ανήκει στη Βυτίνα και παραμένει αδιάθετος σε δόξα της Ελληνική γραφειοκρατίας.

Το Τριανταφυλλίδειο κληροδότημα, το μεγαλύτερο από όσα εθνικά κληροδοτήματα διαχειρίζεται το Υπουργείο Οικονομικών, διαθέτει τεράστιο ποσόν (19.000.000 € και από αυτά τα 6.000.000€ ανήκουν στη Βυτίνα). Αναλαμβάνουμε την πρωτοβουλία να παρουσιάσουμε όλη τη μορφή του κληροδοτήματος από την εποχή της δημιουργίας του μέχρι σήμερα, διότι πιστεύουμε ότι ο κάθε Βυτιναίος δικαιούται να γνωρίζει όλες τις πτυχές του κληροδοτήματος, που δημιούργησε ο μεγάλος αυτός Βυτιναίος, αλλά και να διεκδικεί για λογαριασμό του και του χωριού του. Για να γίνει αντιληπτή όλη η μορφή του κληροδοτήματος πρέπει να αναφερθούμε στο ιστορικό της δημιουργίας του, την πορεία του και τη σημερινή κατάστασή του.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ: Ο Παναγιώτης Τριανταφυλλίδης γεννήθηκε στη Βυτίνα το 1810. Ο πατέρας του Τριαντάφυλλος Τριανταφυλλίδης δερματέμπορος πέθανε το 1817. Η μητέρα του ήταν κόρη του μεγαλοτραπεζίτη της Τρίπολης Θεοδώρου Ταμπακόπουλου. Είχε τρία αδέρφια και τρεις αδελφές και ήταν ο μοναδικός από την οικογένεια, που διασώθηκε από τη μεγάλη σφαγή της «Δρακοτρυπιάς» το 1825 των καταφυγόντων Βυτιναίων από τα στρατεύματα του Ιμπραήμ. Οι αδελφές του αιχμαλωτίστηκαν και μεταφέρθηκαν στην Αίγυπτο, όπου αναγκάστηκαν να παντρευτούν Αιγύπτιους αξιωματούχους. Η βιογραφία του Τριανταφυλλίδη είναι πολύ μεγάλη, σκοπός όμως του σημειώματος είναι το κληροδοτήμα του. Σε άλλο σημείωμα θα αναφερθούμε στη πολυτάραχη ζωή του.

Ορφανό σε ηλικία 15 χρόνων τον πήρε ο θεός του (αδελφός της μητέρας του) Ν. Ταμπακόπουλος μεγαλοκτηματίας στη Δακία, περιοχή της σημερινής Ρουμανίας. Εκεί ο Τριανταφυλλίδης κοντά στο θείο του και μετά μόνος του ασχολήθηκε με την παραγωγή δημητριακών ως ενοικιαστής γης. Γρήγορα με βασικά εφόδια την ευφυΐα του και την εργατικότητα του έγινε τοπικός παράγοντας με πολύ μεγάλη οικονομική επιφάνεια. Κατά τη διάρκεια της ζωής του ανταποκρίνεται πρόθυμα στις εκκλήσεις των πατριωτών του και τους ενισχύει οικονομικά για την ανέγερση του κτιρίου της «σχολής της Βυτίνας» (το κτίριο της σημερινής βιβλιοθήκης) και του ναού του Αγίου Τρύφωνα. Το 1858 συντάσσει την πρώτη διαθήκη του με την οποία αφήνει το ποσόν των 32.000 Αυστριακών φλωριών (τεράστιο για την εποχή) στο Ελληνικό δημόσιο για τη δημιουργία γεωργικών σχολών, που θα φέρουν το όνομα του και θα σπουδάζουν δύο έως πέντε νέοι από τη Βυτίνα. Το 1862 με δεύτερη διαθήκη ανεβάζει το ποσόν, που κληροδοτεί, σε 42.000 Αυστριακά φλωριά για τους ίδιους σκοπούς.

ΠΟΡΕΙΑ: Το ποσόν που κληροδότησε ο Τριανταφυλλίδης λόγω γραφειοκρατικών διαδικασιών και εμπλοκών παρέμεινε ανενεργό μέχρι το 1888. Τότε ο πρωθυπουργός Τρικούπης και με την ιδιότητα του ως Υπουργός Οικονομικών αποφασίζει να ενεργοποιήσει το κληροδότημα και να ιδρύσει τα ονομαζόμενα Τριανταφυλλίδεια γεωργικά σχολεία στην Αθήνα

(Βοτανικός κήπος και αργότερα Ανωτάτη Γεωπονική σχολή), στην Τίρυνθα, στον Αλμυρό Βόλου και αργότερα στη Βυτίνα. Η σχολή της Βυτίνας ονομάστηκε γεωργική και δασική. Στην αρχή λειτούργησαν τα τμήματα λεπτοξυλουργικής, τυροκομικής, σταθμός επιβητόρων και δασικό. Από αυτά διατηρήθηκε το δασικό τμήμα, το οποίο αργότερα εξελίχθη στη Δασική σχολή Βυτίνας. Το 1895 με ενέργειες του τότε Δημάρχου Βυτίνας Γιάννη Λαμπρινόπουλου, προσωπικού φίλου του πρωθυπουργού Θ.Δεληγιάννη, με χρήματα του κληροδοτήματος αναγείρονται οι κτιριακές εγκαταστάσεις της σχολής και αποκτώνται οι πρώτες γεωργικές εκτάσεις από τις οποίες δημιουργείται το Τριανταφυλλίδειο κτήμα εκτάσεως 150 στρεμμάτων, τα οποία δωρίζονται στο δημόσιο. Η πορεία του γεωργικού κτήματος και της δασικής σχολής δεν είναι του παρόντος σημειώματος.

Τα κεφάλαια όμως του κληροδοτήματος έμεναν αδιάθετα και είχαν επενδυθεί σε μετοχές, οι οποίες απέφεραν κέρδη. Για την ορθολογικότερη διαχείριση του κληροδοτήματος το Ελληνικό δημόσιο με τους νόμους 1079/1938 και 1778/1939 ορίζει τον τρόπο εκτέλεσης του κληροδοτήματος και ιδρύει το 1939 το γεωργικό σταθμό Βυτίνας για τη διαχείριση του κτήματος και των φυτωρίων. Οι επιχορηγήσεις για τη λειτουργία του Τριανταφυλλιδείου κτήματος συνεχίζονταν και το κτήμα λειτουργούσε υποδειγματικά ως δασικό και γεωργικό φυτώριο με παράλληλες δεντροκαλλιέργειες. Το 1985, επειδή υπήρχαν αδιάθετα ποσά στο κληροδοτήμα, ο τότε Υπουργός Οικονομικών με δικαστική προσφυγή, την οποία υποστήριξε και η κοινότητα Βυτίνας με πληρεξούσιο δικηγόρο το Βυτιναίο Παντελή Στρουσόπουλο, ο οποίος την εκπροσώπησε χωρίς αμοιβή, ανεβάζει το ποσόν της ετήσιας επιχορήγησης του κτήματος Βυτίνας από 200.000 δρχ σε 5.000.000 δρχ. (απόφαση 2045/1986 του εφετείου Αθηνών). Το ποσόν πολύ μεγάλο για την εποχή (5.000.000 δρχ. το χρόνο) που εδίδετο στο Τριανταφυλλίδειο κρατικό κτήμα παρέμενε αδιάθετο, διότι οι «υπεύθυνοι» δεν προέβαιναν σε μελέτες απορρόφησης.

Τα αδιάθετα ποσά, που δεν αξιοποιήθηκαν μέχρι το 1992 ήταν 35.000.000 δρχ. για το Τριανταφυλλίδειο ίδρυμα Βυτίνας (συντήρηση κτιριακών εγκαταστάσεων) και 54.254.000 δρχ. για το γεωργικό κτήμα Βυτίνας (λειτουργία αγροκτήματος) δηλ. σύνολο 89.254.000 δρχ, όπως περιγράφονται στο σκεπτικό της 11302/1995 αποφάσεως του εφετείου Αθηνών, με την οποία διακόπτεται πάσα επιχορήγηση στο γεωργικό κτήμα Βυτίνας. Την απόφαση αυτή, η οποία ήταν καταστροφική για το κτήμα δεν πληροφορήθηκε η κοινότητα Βυτίνας, η οποία σε καμία ενέργεια δεν προέβη. Η απόφαση αυτή του εφετείου, η οποία εκδόθηκε μετά από προσφυγή του Υπουργού Οικονομικών, ουδέποτε προσεβλήθη από την τότε κοινότητα Βυτίνας, η οποία ήταν άμεσα ενδιαφερομένη. Και να σκεφθεί κανείς ότι τότε θεωρούσε η κοινότητα επιτυχία την επιχορήγηση 5.000.000 δρχ ενώ έμεναν αδιάθετα 90.000.000. Αυτά για να μην ξεχνάμε και τις δικές μας ευθύνες.

Από τότε όλα έμειναν στην τύχη τους με αδικαιολόγητη διακοπή της λειτουργίας του γεωργικού κτήματος, παρόλη την κρατική του ιδιότητα, τη σταδιακή ερήμωση των γεωργικών εκτάσεων και την κατάρρευση των κτιριακών.

Το 2000 συγκροτήθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας επιτροπή με έργο τη μελέτη αξιοποίησης του κληροδοτήματος Τριανταφυλλίδη, η οποία συνεδρίασε για πρώτη φορά τον Απρίλιο του 2000, όπως φαίνεται στο σχετικό δελτίο τύπου του Υπουργείου Γεωργίας. Η επιτροπή αυτή είναι γνωστή ως επιτροπή «Παναγοπούλου» από το όνομα του συμμετέχοντος καθηγητή Πολυτεχνείου Βυτιναίου Κώστα Παναγόπουλου. Η επιτροπή δραστηριοποιήθηκε στην υποβολή προτάσεων, παρόλη την αντίδραση του Υπουργείου Οικονομικών. Μία από τις προτάσεις της επιτροπής, που αφορούσε τα υπό κατάρρευση κτίρια γίνεται δεκτή και συντάσσεται μελέτη συντήρησης των κτιριακών εγκαταστάσεων του κτήματος από την περιφέρεια Πελοποννήσου, διότι το Υπουργείο Γεωργίας δήλωνε αδυναμία σύνταξης. Η μελέτη αυτή ύψους 1.500.000 € περιέπεσε στα γρανάζια της γραφειοκρατίας και με παρέμβαση του πρωτοπρεσβύτερου πατρός Κων/νου Παναγιωτόπουλου, ο οποίος ενεργοποίησε προσωπικές του γνωριμίες δημοπρατήθηκε το 2006 και οι εργασίες άρχισαν το 2008 μετά από παρέμβαση του συλλόγου των απανταχού Βυτιναίων, ο οποίος διαμαρτυρήθηκε στην περιφέρεια Πελοποννήσου για την καθυστέρηση.. Οι εργασίες συντήρησης των κτιριακών εγκαταστάσεων πιστεύεται ότι θα ολοκληρωθούν εντός του 2009, όπως διαβεβαίωσε το σύλλογο η περιφέρεια μετά την παρέμβασή του. Η Επιτροπή «Παναγόπουλου» σε υπόμνημα που υπέβαλε στο Υπουργείο Γεωργίας περιλαμβάνει και άλλες χρήσιμες προτάσεις για την αξιοποίηση του κτήματος, αλλά το Υπουργείο Γεωργίας αδιαφορεί μέχρι σήμερα. Η πιο πάνω μελέτη εξακολουθεί να είναι χρήσιμη και υλοποιήσιμη.

ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: Στις κτιριακές εγκαταστάσεις του Τριανταφυλλιδείου κρατικού κτήματος εξακολουθούν να στεγάζονται το Δασαρχείο Βυτίνας και ο Γεωργικό σταθμός. Η γεωργική έκταση του κτήματος 150 στρεμμάτων εκ των οποίων 37 στρέμματα το πειραματικό αλεύρι (δασάκι) και 113 στρέμματα καλλιεργούμενες εκτάσεις έχει εγκαταλειφθεί και μετατρέπεται με την πάροδο του χρόνου σε βάλτο . Τα περιουσιακά στοιχεία του κληροδοτήματος, τα οποία διαχειρίζεται το Υπουργείο Οικονομικών και από τα οποία χρηματοδοτείται το Τριανταφυλλίδειο κτήμα Βυτίνας απαρτίζονται από τα εξής.

α) 1.094.014 μετοχές της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας και β) 127.753 μετοχές της Τράπεζας της Ελλάδας. Οι μετοχές αυτές το 2008 απέφεραν κέρδος στο κληροδοτήμα 1.477.273 € ενώ το συσσωρευθέν ποσόν λόγω αδιαθέτων του κληροδοτήματος, όπως φαίνεται στον προϋπολογισμό του 2009 ανέρχεται στο ποσόν των 19.087.325 €. Από το ποσόν αυτό για τη λειτουργία του γεωργικού κτήματος Βυτίνας (Τριανταφυλλίδειο) έχουν προϋπολογισθεί 6.000.000 €. Ποσόν τεράστιο για τα δεδομένα του κτήματος. Σημειωτέον ότι το Τριανταφυλλίδειο κληροδοτήμα είναι μακράν το μεγαλύτερο από τα εθνικά κληροδοτήματα που διαχειρίζεται το Υπουργείο Οικονομικών.

Ο σύλλογος των απανταχού Βυτιναίων δραστηριοποιείται σε δύο κατευθύνσεις. Αφενός στην παρακολούθηση της προόδου της επισκευής και συντήρησης των κτιριακών εγκαταστάσεων και αφετέρου στην εκπόνηση μελέτης για τη συντήρηση, αξιοποίηση και επαναλειτουργία του Τριανταφυλλιδείου κτήματος. Για την προώθηση του δεύτερου στόχου έχει

στραφεί σε δύο κατευθύνσεις. Προς το Υπουργείο Οικονομικών για τη χρηματοδότηση των μελετών και προς το Υπουργείο Γεωργίας για την επαναλειτουργία του κτήματος και τη σύνταξη μελετών συντήρησης και αξιοποίησης του.

Το παράδοξο της υπόθεσης είναι ότι οι εκτάσεις, οι εγκαταστάσεις και τα κονδύλια υπάρχουν και η δυσκολία είναι το ξεπέραςμα των γραφειοκρατικών διαδικασιών. Για το λόγο αυτό η σημερινή κατάσταση του Τριανταφυλλιδείου κτήματος Βυτίνας είναι χαρακτηριστικό δείγμα της κρατικής γραφειοκρατίας και αδιαφορίας, η οποία μπορεί να πετύχει απίστευτα πράγματα αναστολής κάθε προόδου.

Οι προσπάθειες όμως του συλλόγου παράστασης στους Υπηρεσιακούς παράγοντες δεν θα ευοδωθούν, εάν δεν υποβοηθηθούν από όλους τους Βυτιναίους με ενεργοποίηση των γνωριμιών του καθενός, διότι το ξεπέραςμα του εμποδίου της κρατικής γραφειοκρατίας είναι τεράστιο.

Η επαναλειτουργία του Τριανταφυλλιδείου κτήματος Βυτίνας είναι απαραίτητη και βιοφόρος για τον τόπο, διότι αφενός θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας αλλά θα συμβάλει και για την περαιτέρω προβολή της Βυτίνας. Είναι δε εύκολη, διότι η βασική προϋπόθεση δηλ. τα χρήματα υπάρχουν.

Είναι ηθικό χρέος όλων των Βυτιναίων να μην αφήσουν να «χαθεί» το κληροδότημα Τριανταφυλλίδη, διότι ο μεγάλος αυτός Βυτιναίος διέθεσε όλη την περιουσία του για την γενέτειρά του. Είναι ασέβεια («ύβρις» κατά τους αρχαίους Έλληνες) η δική μας αδιαφορία και να μην πει ο καθένας μας ότι πρέπει να ενδιαφέρονται μόνο οι φορείς του τόπου και όχι οι πολίτες. Τα 6.000.000 € που μένουν αδιάθετα και οι εκτάσεις που μετατρέπονται σταδιακά σε βάλτους ανήκουν σε όλους τους Βυτιναίους. Και αν το κράτος αδιαφορεί, πρέπει να τα διεκδικήσουμε δυναμικά όλοι μας, διότι τα κληροδότησε ο μεγάλος συμπατριώτης μας και δεν μας τα χάρισανε, προβάλλοντας το αίτημά μας σε όλους, είτε λέγονται πολιτικοί, είτε υπηρεσιακοί παράγοντες. Και να μην περιμένουμε να ενδιαφερθούν άλλοι για μας, όταν εμείς δεν ενδιαφερόμαστε. Ένα τέτοιο δείγμα τοπικής αδιαφορίας είναι και η δικαστική απόφαση του 1996, που στέρησε τη Βυτίνα της χρηματοδότησης και κανένας δεν την αντιλήφθηκε ή αν την αντιλήφθηκε δεν αντέδρασε.

Ένα δεύτερο σημαντικό σκέλος του κληροδοτήματος είναι η χορήγηση υποτροφιών για σπουδάζοντες νέους επιστήμες γεωπονίας και κτηνιατρικής. Το σκέλος αυτό περιελήφθη στο κληροδότημα με τη δικαστική απόφαση του 11302/1995 και χορηγούνται κάθε χρόνο σε είκοσι νέους, που σπουδάζουν τις πιο πάνω ειδικότητες κατά προτίμηση καταγόμενους από τη Πελοπόννησο, κατόπιν εξετάσεων. Το ποσόν είναι 200 € το χρόνο για όλα τα έτη των σπουδών κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, που διατυπώνονται στη διακήρυξη. Επίσης παρέχονται δέκα υποτροφίες σε μεταπτυχιακούς φοιτητές στις ίδιες ειδικότητες είτε σπουδάζουν στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό ποσού 700 € μηνιαίως για δύο χρόνια. Και στη χορήγηση υποτροφιών, που είναι νεώτερη παρέμβαση στο κληροδότημα (1995), η Βυτίνα αδικήθηκε κατάφορα, διότι η αρχική επιθυμία του διαθέτη, όπως εκφράζεται στις διαθήκες του, είναι να σπουδάζουν στις «Τριανταφυλλίδειες σχολές» τρεις έως πέντε νέοι από τη

Βυτίνα, στις υποτροφίες, η πρόβλεψη των οποίων στηρίχθηκε στην αρχική επιθυμία του διαθέτη για την ίδρυση σχολών, η Βυτίνα δεν αναφέρεται καθόλου και φυσικά η αδικία συνεχίζεται από τότε. Για να δικαιωθεί η Βυτίνα στον τομέα αυτό απαιτείται δικαστική προσφυγή επανερμηνείας της διαθήκης Τριανταφυλλίδη.

Το κληροδότημα Τριανταφυλλίδη μπορεί να προσφέρει πάρα πολλά στη Βυτίνα. Πρέπει να επαναλειτουργήσει το Τριανταφυλλίδειο αγρόκτημα το οποίο μπορεί να είναι σημαντικός φορέας εργασιακής απασχόλησης των ντόπιων, όπως και παλαιά. Να δικαιωθεί η Βυτίνα στο θέμα των υποτροφιών. Να προγραμματισθεί προσεκτικά η χρήση των κτιρίων, που τώρα επισκευάζονται, και να μην παραμείνει η χρήση τους μόνο στη στέγαση Δημοσίων υπηρεσιών, διότι η τύχη τους θα είναι η ίδια, αλλά να προβλεφθεί και πολιτιστική χρήση. Κάτι τέτοιο θα είναι η ίδρυση και στέγαση στο χώρο αυτό ενός δασικού μουσείου, διότι η δασική ιστορία της Βυτίνας είναι τόσο μεγάλη και δεν επιτρέπεται να μην προβάλλεται και μοναδικός κατάλληλος χώρος είναι τα κτήρια της σχολής Τριανταφυλλίδη.

Πρέπει όλοι να βγούμε από την αδράνειά μας και ο καθένας από τη θέση του να διεκδικήσει δυναμικά όλα όσα άφησε ο μεγάλος Βυτιναίος στην πατρίδα του. Ο σύλλογος των «απανταχού Βυτιναίων» αποδύεται σε μία μεγάλη προσπάθεια αξιοποίησης του κληροδοτήματος, αλλά χρειάζεται και τη συμπαράσταση όλων.

Παναγιώτης Παπαδέλος
Φιλολόγος μέλος του Δ.Σ. του συλλόγου